

gaat normaal wel eens om de vijf minuten. En wie hield het nest schoon; dat gebeurt doorgaans bij elk onderbezoek. Er zijn nog wel meer dergelijke gewone nadeelige gevolgen te bedenken van de ongewenschte verhuizing. Dit alles bedenke men, voordat men de jongen uit hun gewone omgeving brengt. 't Zijn maar dieren.

JAC. P. TH.

De veelzijdige Spreeuw. — In Mei j.l. toen men aan alle kanten jongens met netjes bezig zag om kleine vischjes te vangen, zag ik aan den walkant van het Z. B. Spaarne een spreeuw, die een korte vlucht boven het water maakte, even fladderde en toen een vischje uit het water mee terug bracht naar den kant, waar zij het na eenig tobben naar binnen slikte.

Hierdoor opmerkzaam geworden, zag ik daarna nog vier spreeuwen hetzelfde doen. Een spreeuw verwerkte achtereenvolgens vijf vischjes. Ik had deze navolging van meeuwen reeds wel van kraaien waargenomen, maar van spreeuwen nog nooit.

Utrecht, September 1923.

J. C. RIJN.

Onderling hulpbetoon. — Dat er tusschen de vogels van diverse pluimage zoo iets als bondgenootschap bestaat heb ik onlangs waar kunnen nemen.

Ik woon in het boerenland, polders met de beroemde kroos-slootjes, weiland, hooiland met (gelukkig!) nog weinig bouwland; de duinen zijn net ver genoeg om bij een N.-W. wind geen last van stuifzand te hebben en dicht bij genoeg om het wonderschoone van onze Noord-Hollandsche duinen tusschen Schoorl en Castricum te genieten. Als ik ten slotte nog memoreer, dat de uitloopers van het Bergensche bosch in mijn tuin staan en dat ik geen vijf minuten behoef te loopen om midden in hoog hout te komen, dan kunt gij U allicht voorstellen, dat er bij ons in de buurt geen gebrek is aan vogels en dat ik de diverse pluimages met het genoegelijke vogelboek van Wigman nog bij lange na niet heb leeren onderscheiden.

Water en duinen, we hebben er dus 'n overvloed van de strand- en van de polderbevolking, Kieviet (deze gekuifde vrind heet bij ons Kieft) de bekende steltloopers, ook de Grutto, zitten zoo goed als Klein Jan, spreeuw, roodborst, mees, merel of lijster, op mijn damhek en ploeteren en scharrelen aan den slootkant gezellig door elkaar.

Dat deze trouwe en vaste bezoekers de omgeving als hun privé eigendom, eigen vischen jachtterrein! beschouwen en er voor zwerfende vrijbuiters wel degelijk een bordje staat met Verboden Toegang Art. B. W. 461 heb ik vorige week kunnen aanschouwen.

Twee kievitten op mijn damhek hadden 't klaarblijkelijk druk over den stijven wind, die hun slootje deed rimpelen, toen klapwiekend de befaamde vischroover, de reiger, in het polderland eens 'n kijkje kwam nemen. De sloot scheen hem aanlokkelijk toe, ten minste hij stapte parmantig 't grasland over en bestudeerde aandachtig het rimpelend water. Daar zal wel 'n blikje zitten en natuurlijk de noodige kikkers! maar de nieuwsgierigheid bekwam langbeen ditmaal al heel slecht. Eerst scheen het of de twee kievitten hem zijn gang lieten gaan, maar plotseling waren ze van het damhek verdwenen en dribbelden om den indringer heen. Toen deze net van plan, was zijn kans te wagen, waren ze er achter! 't Was een vrijbouter, die hier niet thuis hoorde. De eene kievit besprak het geval met zijn kameraad en wist onmiddellijk de oplossing; Alarm blazen en hulproepen. Accoord, zal wel de kameraad gedacht hebben, want plots zette hij er 'n vaart achter, 't land over naar de hoofdwacht: de duinen! en jawel, 't duurde geen drie minuten, daar kwamen de hulproepen, kievitten, gruttos en de rest. Vlak bij mijn damhek was de verzamelplaats, er werd even beraadslaagd, gauw 'n commandant gekozen en daar begon de aanval!

De troep scheidde zich in drie groepen, kievitten, gruttos, wulpen, plevieren broederlijk door elkaar en onder een oorverdoovend gekrijsch, gepiep en gefluit begon de eerste stormaanval. De soldaten cirkelden links en rechts om den vrijbouter heen, doken onder zijn snavel door, scheerden met 'n vaart langs en om hem heen, de kring verwijdde zich om even onmiddellijk in duizelende vaart zich nauwer en nauwer om den reiger te sluiten. In den aanvang trok de reiger blijkbaar zich het geval niet aan, maar ten slotte werd het hem toch te benauwd en stapte hij bedachtzaam 'n eindje van den slootkant af en 't weiland op. De meezen, met de straatjongens van de vogelwereld, de musschen, kwamen kijken, wat er aan de hand was, 'n paar boerenzwaluwen scheerden 'n tourtje mee, zelfs Klein Jan scheen de geschiedenis te interesseeren, hij kwam ten minste van onder het

paaltje bij het damhek vandaan en begluurde het gevecht van uit zijn geliefkoosde schuilhoek. De commandant floot plaats rust, de heele bende scheerde in één vlucht 'n meter of tien van den roover op 't weiland, men wilde alvorens den aanval te hervatten hem gelegenheid geven tot 'n eervollen aftocht, maar daar had hij blijkbaar geen animo in! Een krijschend geschreeuw en de tweede stormloop begon. Toen 'n paar kievitten vlak voor zijn neus gingen tandakken gaf hij 't op! de schrik kwam er in, met twee forsche slagen van zijn groote vleken zeilde hij dwars door de stormtroepen heen, huistoe.

Maar deze vlucht was den commandant zeker nog niet genoeg, de vijand moest voor goed verdreven worden en wel op zoo'n manier, dat hij geen tweeden keer het gebied zou durven betreden. En de achtervolging begon, de geheele troep bestookte hem, de reiger repte zich wat hij kon, maar de troep bleef hem de baas, bezorgde hem 'n smadelijken aftocht en begeleidde hem tot aan den zoom van het bosch.

Toen de indringer naar behooren verjaagd was werd afzwaaien geblazen en ging de troep uiteen.

En even later zag ik mijn twee dappere bewakers weer op het damhek zitten, de eene kuierde op de dwarslat totdat hij het dampaalpje bereikte vanwaar hij zijn domein beter kon overzien. Maar daar kreeg hij Klein Jan in de gaten die in zijn eentje onder het paaltje verstoppertje speelde en nieuwsgierig kwam hij kijken wat daar nu aan de hand was. Klein Jan maakte beleefd 'n buiging met zijn staart omhoog en verdween om den hoek van het hek!

Amsterdam, 21 Aug. '23.

W. ST.

Misschien wil mijnheer Portielje, als hij tijd heeft, *zijn* lezing over dit geval eens geven?
T.

De uitdroging der duinen. — Naar aanleiding van hetgeen in het laatst-verschenen nummer van D. L. N. door Dr. v. d. Sleen geschreven werd over de uitdroging der duinen, ben ik zoo vrij u te melden, dat ik en velen met mij het niet eens kunnen zijn met zijn bewering, dat de waterleidingen geen schuld daaraan hebben. De ondervinding heeft toch juist geleerd, dat wel degelijk die uitdroging hand aan hand ging en nog gaat met de oprichting en uitbreiding der waterleidingen. Hij zegt, dat de waterleiding alleen het grondwaterpeil verlaagt, maar dan vraag ik, waar komt dat grondwater vandaan en vanwaar wordt het weer aangevuld? Hoeveel water zullen ook de kanalen niet aan het duin onttrekken? Waarom moet b. v. de polder Vogelenzang bijna geregeld water innalen, zelfs in tijden van matigen regenval? Voorheen was dit niet noodig. Zijn voorbeeld van plantengroei op duintoppen gaat niet op en zijn bewering, dat het de planten onverschillig is, hoever hunne wortels van het grondwater verwijderd zijn, evenmin. Wanneer de ondergrond goed vochtig is, dan zal dat vocht optrekken en in samenwerking met den regen een krachtigen groei verwekken, die ook in tijden van droogte nog lang stand houdt. Is echter de ondergrond waterarm, dan zal reeds na korte droogte alle groei ophouden en dan krijgen de zandverstuivingen vrij spel. In dit afgelopen natte voorjaar was dit zeer goed waar te nemen. Overal ontwikkelde zich een in de laatste jaren niet geziene plantengroei, doch na eenige heete dagen was dat alles weer gestorven. Het is thans met de duinen in de waterwingebieden als met een drooggebrande petroleumlamp. Eerst brandde de vlam boven aan den top van de pit, gevoed door de olie in de laagte, doch nu daar niets meer is, dooft de vlam. Zoo men nu de pit van boven weer met petroleum bevochtigt, dan kan de vlam weer eventjes branden. Hetzelfde gebeurt in tijden van veel regen in de duinen. Een zeer tijdelijke groei, zonder krachtige hulpbronnen omlaag. Blijft de regen ook maar enkele dagen uit, dan komt reeds het verval en de ondergang. Het is treurig, maar waar. Ik kan mij niet begrijpen, hoe Dr. v. d. Sleen in deze zaak de waterleidingen buiten geding wil houden, terwijl toch ook enkele maanden geleden in ditzelfde tijdschrift, ik meen door Dr. Thijsse, geklaagd werd over de niet te loochenen schade, door de wateronttrekking van de duinen veroorzaakt. Ik ben maar een leek, maar heb oogen en ooren, die mij al te vaak toonen, dat theorie en praktijk o zoo vaak verschillende wegen bewandelen.

Vogelenzang, 17 Aug. '23.

C. DE LUUS.